

NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU DALĪBA STARPTAUTISKAJĀS OPERĀCIJĀS, NATO UN ES SPĒKOS

Latvija aktīvi piedalās gan Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) spēju stiprināšanā, gan NATO un Eiropas Savienības (ES) īstenotajās starptautiskajās operācijās un citos kolektīvās drošības stiprināšanas pasākumos. Latvijai tas nozīmē lielākas drošības garantijas un pieredzes iegūšanu. Tas ļauj praksē stiprināt savietojamību ar citu dalībvalstu bruņotajiem spēkiem, veikt apmācību un iegūt operāciju pieredzi, kas nepieciešama profesionāli sagatavotiem karavīriem, lai sekmētu aizsardzības uzdevumu izpildi un kaujas spēju pilnveidošanu.

Nacionālo bruņoto spēku (NBS) vienību dalība starptautiskajās operācijās, NATO un ES spēkos ir viens no galvenajiem uzdevumiem. Lēmumu pieņemšanas kārtību dalībai starptautiskajās operācijās, NBS vienību pilnvaras, kopēju militāro vienību izveidošanu un personālsastāva sociālās garantijas nosaka likums «Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanās starptautiskajās operācijās».

Par starptautiskām operācijām uzskatāmas:

1) starptautiskās miera uzturēšanas operācijas, kuru mērķis ir atjaunot un uzturēt mieru konflikta zonās un kurās iesaistītajam personālam nav tiesību piedalīties karadarbībā, izņemot gadījumus, kad tas ir nepieciešams pašaizsardzības nolūkā;

2) starptautiskās miera nodrošināšanas operācijas, kuru mērķis ir atjaunot un uzturēt mieru konflikta zonās un kurās iesaistītajam personālam ir tiesības piedalīties karadarbībā;

3) starptautiskās glābšanas operācijas, kuru mērķis ir likvidēt dabas katastrofu sekas, evakuēt civiliedzīvotājus no apdraudētām vietām vai veikt līdzīga rakstura darbības;

4) starptautiskās humānās operācijas, kuru mērķis ir sniegt palīdzību civiliedzīvotājiem, kas cietuši karadarbības vai citu ekstremālu apstākļu rezultātā;

5) starptautiskās militārās operācijas, kuru mērķis ir īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Statūtu 51.pantā noteiktās neatņemamās ANO dalībvalstu tiesības uz kolektīvo pašaizsardzību.

NBS vienības piedalās starptautiskajās operācijās:

- ievērojot ANO un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) dokumentus;
- pēc to starptautisko organizāciju rezolūcijas, rekomendācijas vai lūguma, kuru dalībvalsts ir Latvijas Republika (LR) vai ar kurām tā sadarbojas;
- pēc NATO un ES dalībvalsts lūguma.

NBS vienību pilnvaras

NBS vienības starptautiskajās operācijās piedalās ANO vai citas starptautiskas organizācijas apstiprināta mandāta ietvaros vai saskaņā ar LR saistošiem starptautiskiem līgumiem un LR likumiem, kā arī ar Saeimas, Ministru kabineta (MK) vai aizsardzības ministra lēmumu.

Lēmuma pieņemšana par NBS vienību piedalīšanos starptautiskajās operācijās

NBS vienības saskaņā ar Saeimas lēmumu var nodot tās starptautiskās organizācijas vai valsts pārziņā, kura vada starptautisko operāciju — starptautisko operāciju veikšanai uz laiku un ar noteikumiem, ko nosaka Saeimas lēmums.

MK pieņem lēmumu par NBS vienību piedalīšanos starptautiskajās glābšanas operācijās un starptautiskajās humānajās operācijās.

Aizsardzības ministrs pēc ārvalstu pieprasījuma par neatliekamās palīdzības nepieciešamību var pieņemt lēmumu par atsevišķu īpaši sagatavotu NBS vienību piedalīšanos starptautiskajās glābšanas operācijās un starptautiskajās humānajās operācijās NATO un ES dalībvalstīs.

NBS vienību personālsastāvs starptautiskajās operācijās

Starptautiskajās operācijās piedalās NBS sastāvā esošās vienības vai vienības, kas īpaši izveidotas uz operācijas laiku.

NBS vienību personālsastāvu dalībai starptautiskajās operācijās veido karavīri, kuri pilda dienestu saskaņā ar profesionālā dienesta līgumu, un militārie darbinieki. Dalība operācijā nedrīkst būt ilgāka par sešiem mēnešiem (bez pārtraukuma).

Pirms piedalīšanās operācijā vienības personālsastāvs apgūst apmācību kursu Latvijā vai ārvalstīs saskaņā ar apstiprinātu apmācības programmu.

Sociālās garantijas NBS vienību personālsastāvam tiek nodrošinātas atbilstoši LR saistošiem starptautiskajiem līgumiem un LR likumiem.

FAKTI UN SKAITĻI

Dalība starptautiskajās operācijās

Operācijas: Bosnijā un Hercegovinā — *IFOR, SFOR, EU Althea*; Albānijā — *AFOR*; Kosovā — *KFOR, OSCE*; Afganistānā — *ISAF*; Irākā — *OIF*; Maķedonijā — *OSCE*; Gruzijā — *OSCE*.

Personālsastāvs. Kopš 1996. gada, kad NBS vienības uzsāka dalību starptautiskajās operācijās, tajās ir dienējuši jau 2510 Latvijas karavīri. 1996. gadā starptautiskajās operācijās dienēja 85 karavīri, 1997. gadā — 80, 1998. gadā — 79, 1999. gadā — 177, 2000. gadā — 26, 2001. gadā — 120, 2002. gadā — 131, 2003. gadā — 199, 2004. gadā — 529, 2005. gadā — 431, 2006. gadā — 310, 2007. gadā — 343. Plānots, ka 2008. gadā starptautiskajās operācijās dienēs 394 karavīri, bet 2009. gadā — 445.

Finansējums. NBS vienību dalībai starptautiskajās operācijās, ieskaitot *NRF*, 2008. gadā plānoti 12,52 miljoni latu, bet 2009. gadā — 14,76 miljoni latu. 2007. gadā izlietoti 8,3 miljoni latu, 2006. gadā — 7,74 miljoni latu un 2005. gadā — aptuveni 6 miljoni latu.

Dalība starptautiskajās operācijās 2008. — 2009. gadā

NATO vadītie Starptautiskie drošības atbalsta spēki Afganistānā (*ISAF*)

Karavīri. 2008. gadā — plānoti 155, 2009. gadā — plānoti 155.

Vienības. Štāba virsnieki, Apsardzes vienība, Militārās novērošanas vienība, Nesprāgušās municijas neitralizēšanas vienība, Medicīnas vienība, Nacionālā atbalsta vienība, Operacionālās sadarbības padomnieku grupa.

Finansējums. 2008. gadā — plānoti 8,58 miljoni latu, 2009. gadā — plānoti 12,3 miljoni latu.

NATO vadītie spēki «Kosovo Force» Kosovā (*KFOR*)

Karavīri. 2008. gadā — plānoti 20, 2009. gadā — plānoti 20.

Vienības. Militārās policijas vienība, divas Sadarbības un novērošanas grupas.

Finansējums. 2008. gadā — plānoti 0,97 miljoni latu, 2009. gadā — plānoti 1,23 miljoni latu.

ES militārā operācija «ALTHEA» Bosnijā un Hercegovinā

Karavīri. 2008. gadā — plānoti 2, 2009. gadā — plānoti 2.

Vienības. Štāba virsnieki.

Finansējums. 2008. gadā — plānoti 0,09 miljoni latu, 2009. gadā — plānoti 0,13 miljoni latu.

Koalīcijas spēku vadītā starptautiskā operācija Irākā «Operation Iraqi Freedom» (*OIF*)

Karavīri. 2008. gadā — plānoti 3.

Vienības. Štāba virsnieki.

Finansējums. 2008. gadā — plānoti 0,28 miljoni latu.

Dalība NATO spēkos

NATO Reaģēšanas spēkos (*NRF*) — kopš 2006. gada. *NRF-7* — Nesprāgušās municijas neitralizēšanas (NMN) vads. *NRF-8* — Militārās policijas (MP) vads.

1. pastāvīgajā NATO pretminu vienībā (*SNMCMG1*) — kopš 2007. gada. 2007. gadā — Jūras spēku flotiles minū meklētājs «Namejs».

Dalība NATO spēkos 2008. — 2009. gadā

***NRF*:** *NRF-11* — NMN un MP vads. *NRF-14* — plānoti 310 karavīri.

***SNMCMG1*:** 2008. gadā — Jūras spēku flotiles minū meklētājs «Imanta», 2009. gadā — plānots «Viesturs».

Dalība EDSO (*OSCE*) misijā 2008. — 2009. gadā

EDSO novērošanas misija Gruzijā: kopš 2008. gada otrā pusgada — 1 karavīrs.

Dalība ES spēkos

ES Kaujas grupā (*EU BG 2010*) — plānota 2010. gadā. NBS varētu pārstāvēt 71 karavīrs.

PARTICIPATION OF LATVIAN NATIONAL ARMED FORCES IN INTERNATIONAL OPERATIONS, NATO AND EU FORCES

Latvia takes an active part in enhancing the North Atlantic Treaty Organization (NATO) capabilities, participates in NATO and European Union (EU) operations as well as other collective security enhancement activities. This provides Latvia with stronger security guarantees and operational experience thereby improving Latvian National Armed Forces interoperability with other NATO and EU member states' armed forces; our soldiers receive training based on operational lessons learned which increases their combat capabilities and improves their ability to execute defence missions.

One of the main objectives of National Armed Forces (NAF) units is participation in international operations and NATO and EU forces. The decision making process regarding participation in international operations, NAF units' mandates, joint military unit formation as well as social benefits for personnel are governed by the Republic of Latvia Law on the Participation of the Latvian National Armed Forces in International Operations.

The following operations are considered international operations:

- 1) International peacekeeping operations – restoring and enforcing peace in conflict areas. Deployed personnel cannot get involved in military operations; self-defence being the only exception;
- 2) International peace support operations – restoring and enforcing peace in conflict areas. Deployed personnel can get involved in military operations;
- 3) International rescue operations – eliminating the consequences of natural disasters with evacuation of civilians from endangered areas or other tasks of similar nature;
- 4) International humanitarian aid operations – providing relief to civilians who have suffered in military operations or other extreme emergencies;
- 5) International military operations – implementing the rights of UN member states on collective self-defence as defined by Article 51 of the Charter of the United Nations.

NAF units participate in international operations:

- mandated by the UN and the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE);
- in accordance with resolutions, recommendations or requests made by international organizations where the Republic of Latvia is a member state or a co-operation partner;
- in accordance with requests from NATO and EU member states.

NAF unit authorities

NAF units participate in international operations under the mandate of the UN or other international organizations or in accordance with international agreements binding for the Republic of Latvia, its laws as well as decrees of the *Saeima* (Parliament), the Cabinet of Ministers or the Minister of Defence.

The decision making on NAF unit participation in international operations

Latvian NAF units can be transferred under the control of an international organization or another country to conduct international operations for a limited time frame only in compliance with and under conditions defined by a *Saeima* decree.

The Cabinet of Ministers adopts a decision on NAF unit participation in international rescue and international humanitarian aid operations.

Upon an emergency support request from a foreign country, the Minister of Defence can take the decision to deploy specialized NAF units for participation in international rescue and international humanitarian aid operations in NATO and EU member states.

NAF unit personnel in international operations

NAF regular units as well as units created for a specific operation participate in international operations.

NAF personnel participating in international operations consist of professional contract soldiers and military employees. The length of an international operation is no longer than six months.

Unit personnel, prior to participation in an operation, undergo an approved training course in Latvia or abroad.

Social benefits to NAF personnel are provided in accordance with binding international agreements and the Republic of Latvia legislation.

FACTS AND FIGURES

Participation in international operations

Operations: In Bosnia and Herzegovina – *IFOR, SFOR, EU Althea*; Albania – *AFOR*; Kosovo – *KFOR, OSCE*; Afghanistan – *ISAF*; Iraq – *OIF*; Macedonia – *OSCE*; Georgia – *OSCE*.

Personnel. 2510 Latvian NAF soldiers have participated in international operations since 1996. 85 soldiers were deployed in international operations in 1996; 80 soldiers in 1997, 79 in 1998, 177 in 1999, 26 in 2000, 120 in 2001, 131 in 2002, 199 in 2003, 529 in 2004, 431 in 2005, 310 in 2006, 343 in 2007. It is planned to deploy 394 soldiers in 2008 and 445 in 2009.

Funding (Millions of Lats (LVL)). 12.52 planned in 2008 for NAF participation in international operations, including the **NATO Response Force (NRF)**; 14.76 in 2009. 8.3 were allocated in 2007; 7.74 in 2006 and approximately 6 in 2005.

Participation in international operations in 2008 – 2009

NATO-led International Security Assistance Force (ISAF) in Afghanistan

Soldiers. 155 planned to be deployed in 2008 and in 2009.

Participating Units. Staff officers, military observation team (MOT), force protection unit, **explosive ordnance disposal (EOD) unit**, medical unit, national support element (NSE), **operational mentor** and liaison team (OMLT).

Funding (Millions of Lats (LVL)). 8.58 planned for 2008; 12.3 planned for 2009.

Kosovo Force (KFOR) lead by NATO in Kosovo

Soldiers. 20 planned to be deployed in 2008 and in 2009.

Participating Units. Military Police unit, liaison mentor team.

Funding (Millions of Lats (LVL)). 0.97 planned for 2008; 1.23 planned for 2009.

EU Military Operation *ALTHEA* in Bosnia and Herzegovina

Soldiers. 2 planned to be deployed in 2008 and in 2009.

Participating Units. Staff officers.

Funding (Millions of Lats (LVL)). 0.09 planned for 2008, 0.13 planned for 2009.

International Operation *Iraqi Freedom* (OIF) in Iraq

Soldiers. 3 planned to be deployed in 2008.

Participating Units. Staff officers.

Funding (Millions of Lats (LVL)). 0.28 planned for 2008.

Participation in NATO forces

NATO Response Force (NRF) In operation since 2006. In *NRF-7* – Explosive ordnance disposal (EOD) platoon; in *NRF-8* – Military Police (MP) platoon.

Standing NATO Mine Countermeasures Group (SNMCMG1) – since 2007 with the Naval Forces minesweeper *Namejs*.

Participation in NATO forces in 2008 – 2009

NRF: *NRF-11* – **Explosive ordnance disposal (EOD)** and MP platoon. 310 soldiers planned for *NRF-14*.

SNMCMG1: In 2008 Naval Forces minesweeper *Imanta*. Naval Forces minesweeper *Viesturs* is planned for 2009.

Within the OSCE Mission in 2008 – 2009

OSCE Mission to Georgia. 1 soldier to be deployed in 2008.

Participation in EU forces

The European Union Battlegroup (EU BG 2010) Participation planned for 2010 with 71 soldiers to be deployed.